

Beslut

**efter planerad kvalitetsgranskning av
Tibro kommuns ansvar för grundskola**

Inledning

Skolinspektionen har med stöd i 26 kap. 19-20 §§ skollagen (2010:800) genomfört en kvalitetsgranskning av Tibro kommun avseende de förutsättningar huvudmannen skapar för att eleverna får en likvärdig utbildning. En kvalitetsgranskning ska belysa hur väl huvudmannen klarar sitt uppdrag att ge elever förutsättningar att nå de nationella målen.

Läsanvisning

Skolinspektionen bedömer huvudmannens arbete inom två områden, se bilaga 1. Inom varje område bedöms om huvudmannen uppfyller Skolinspektionens kvalitetskriterier i hög utsträckning, i flera delar eller i låg utsträckning. Om en huvudman bedöms uppfylla kvalitetskriterierna i låg utsträckning eller i flera delar anger Skolinspektionen ett utvecklingsområde. En skriftlig redovisning av åtgärder begärs också av huvudmannen. Om en huvudman bedöms uppfylla kriterierna i hög utsträckning begär inte Skolinspektionen någon redovisning men kan lämna en framtätsyftande kommentar.

Beslut:

Skolinspektionen bedömer att myndighetens kvalitetskriterier uppfylls i Tibro kommun i följande utsträckning:

Huvudmannens analys av studieresultat och trygghet

Huvudmannen gör i flera delar relevanta analyser av studieresultat och resultat avseende trygghet, som kan utgöra underlag för förbättringsåtgärder inom dessa områden, men utvecklingsområden finns.

Ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande del:

- Huvudmannen behöver genomföra analyser av studieresultat för att finna relevanta förklaringar till resultatskillnader mellan skolenheter, ämnen, årskurser och kön. Förklaringarna behöver ha tydliga belägg och kopplas till utbildningens genomförande.

Huvudmannens kompensatoriska arbete

Huvudmannen har i flera delar vidtagit relevanta kompensatoriska åtgärder, som syftar till att elever med sämre förutsättningar ska nå utbildningens mål så långt som möjligt, men utvecklingsområden finns.

Ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande del:

- Huvudmannen behöver följa upp de kompensatoriska åtgärderna och utvärdera om de leder till faktiska förbättringar för de elever som insatserna riktas till.

Uppföljning

Huvudmannen ska senast den **12 december 2025** redovisa till Skolinspektionen vilka förbättringsåtgärder som vidtagits utifrån identifierade utvecklingsområden.

Redovisningen skickas via e-post, till skolinspektionen.linkoping@skolinspektionen.se eller per post till Skolinspektionen, Box 330, 581 03 Linköping. Hänvisa till Skolinspektionens diarienummer för granskningen (Dnr SI 2025:587) i de handlingar som sänds in.

Skolinspektionens bedömningar

Nedan redovisas Skolinspektionens bedömningar för respektive område.

Huvudmannens analys av studieresultat och trygghet

1 kap. 9 §, 4 kap. 3, 5-7 §§, 5 kap. 3 § skollagen
--

Skolinspektionen bedömer följande: Huvudmannen gör i flera delar relevanta analyser av studieresultat och resultat avseende trygghet, som kan utgöra underlag för förbättringsåtgärder inom dessa områden, men utvecklingsområden finns.

Nedan följer Skolinspektionens motivering till bedömningen utifrån vad som framkommit vid intervjuer med rektorer, representanter för huvudmannen samt inkommen dokumentation och offentlig statistik.

Analys av studieresultat

Huvudmannen gör en bred uppföljning av elevernas studieresultat. Uppföljningen omfattar olika skolenheter, årskurser och ämnen samt resultat över tid och uppdelat utifrån kön. Underlag för huvudmannens uppföljning utgörs av måluppfyllelsestatistik, skolenheternas analysrapporter samt regelbundna dialoger med rektorerna. Utifrån den samlade uppföljningen jämför huvudmannen resultat mellan exempelvis olika skolenheter och olika ämnen. Jämförelserna visar att måluppfyllelsen varierar mellan olika årskurser, ämnen och skolenheter.

Huvudmannen har vissa förklaringar till vad variationer i elevernas studieresultat beror på, men har inte närmare undersökt hur genomförandet av utbildningen påverkar resultaten. Det finns dokumenterade analyser i huvudmannens kvalitetsredovisning. Huvudmannen har exempelvis identifierat låga resultat i ämnena svenska och matematik på alla tre stadier. Orsakerna till det kopplar huvudmannen främst till att flera elever har otillräckliga språkkunskaper och låg grad av läsförståelse. Huvudmannen har också uppmärksammat att skolenheternas rutiner kring arbetet med garantin för tidiga stödinsatser behöver ses över. Till innevarande läsår har huvudmannen därför tillsatt läs-, skriv- och matematikutvecklare i syfte att förbättra det arbetet. Vidare har huvudmannen uppmärksammat att pojkar generellt har lägre

studieresultat än flickor i flera ämnen och på alla stadier. Huvudmannen har inte närmare undersökt detta men konstaterar generellt att pojkar har sämre uthållighet, mindre motivation och högre frånvaro än flickor. Vidare framgår att huvudmannen har viss kännedom om hur studieresultaten påverkas av undervisningens genomförande. Huvudmannen får via rektorerna muntlig och skriftlig information om generella framgångsfaktorer i undervisningen. Exempelvis framhåller huvudmannen tydlig lektionsstruktur, differentierad och ämnesövergripande undervisning som goda exempel. Huvudmannen undersöker emellertid inte närmare hur studieresultaten påverkas av hur undervisningen bedrivs. Detta innebär att huvudmannens förklaringar till låga studieresultat snarare kopplas till yttre omständigheter, såsom exempelvis elevernas kön eller bakgrund, än till faktorer som huvudmannen själv kan påverka. Vidare har huvudmannen kunskap om skolenheternas förutsättningar via skolenheternas redovisningar samt genom dialoger med rektorerna. Exempelvis har huvudmannen kännedom om lärartäthet och lärarkompetens på olika skolenheter. Huvudmannen kan också ge exempel på hur undervisningen organiseras, till exempel att tvålärarsystem tillämpas i vissa årskurser. Huvudmannen framhåller också att det i närtid har varit utmaningar med flera rektorsbyten på olika skolenheter. Härutöver visar huvudmannens uppföljning att elever på flera skolenheter lyckas bättre i praktisk-estetiska ämnen. Huvudmannen har dock inga andra förklaringar till det än att praktiska moment generellt gynnar elever som har svårigheter i teoretiska ämnen.

Analys av trygghetsresultat

Huvudmannen gör en bred uppföljning av resultat avseende trygghet. Uppföljningen omfattar såväl elevenkäter och trygghetsvandringar som kränkingsanmälningar och elevfrånvaro. Utifrån det samlade underlaget gör huvudmannen jämförelser mellan skolenheter, mellan flickor och pojkar samt jämförelser över tid. Huvudmannen har exempelvis konstaterat att elevernas upplevelse av trygghet har ökat på vissa skolenheter de senaste åren men minskat på andra samt att det finns skillnader i upplevd trygghet mellan flickor och pojkar.

Huvudmannen gör analyser i syfte att finna förklaringar till resultatskillnader mellan skolenheter, mellan kön och över tid. Huvudmannen kan också ge förklaringar kopplade till skolenheternas

förutsättningar att bedriva ett ändamålsenligt trygghetsarbete. Vid en skolenhet har en flytt till nya lokaler bidragit till ökad trygghet i utomhusmiljön då eleverna fått tillgång till en bättre skolgård med fler rastvärdar. Däremot upplever eleverna en ökad otrygghet inomhus, vilket huvudmannen kunnat konstatera beror på att vissa gemensamma rutiner och förhållningssätt ännu inte är på plats i de nya lokalerna. Huvudmannens analyser är också relaterade till hur trygghetsarbetet bedrivs på skolenheterna. Exempelvis ser huvudmannen att de gemensamma främjande och förebyggande insatser som gjorts under en längre period i kommunen har haft positiv effekt på elevernas upplevelse av trygghet. Huvudmannen ser dock ett behov av fortsatt arbete med att förbättra elevernas språkbruk. Vidare har huvudmannen uppmärksammat att flickor generellt upplever lägre grad av trygghet än pojkar. Skillnaderna är störst i årskurserna 6 och 9. Huvudmannen har exempelvis noterat att konflikter flickor emellan ökar i slutet av mellanstadiet och att sociala medier är en bidragande orsak till det. Utifrån det planerar huvudmannen att göra en fördjupad undersökning av vad skillnaderna mellan flickor och pojkar beror på. Även när det gäller kränkingsanmälningar har huvudmannen identifierat skillnader mellan könen. Huvudmannen har också uppmärksammat att det på två skolenheter gjorts få anmälningar i förhållande till det antal elever som i den lokala enkäten angett att de har blivit utsatta för kränkande behandling. För att komma till rätta med detta har huvudmannen gett stöd till skolenheterna kring hur kränkingsärenden ska hanteras och dokumenteras.

Identifierat utvecklingsområde

I syfte att ytterligare höja verksamhetens kvalitet inom området bedömer Skolinspektionen att ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande del:

- Huvudmannen behöver genomföra analyser av studieresultat för att finna relevanta förklaringar till resultatskillnader mellan skolenheter, ämnen, årskurser och kön. Förklaringarna behöver ha tydliga belägg och kopplas till utbildningens genomförande.

Motiveringen till utvecklingsområdet är att huvudmannen endast delvis undersöker hur studieresultaten påverkas av hur utbildningen bedrivs. Genom att utveckla analysarbetet kan huvudmannen få en bättre förståelse

för vilka faktorer som påverkar elevernas studieresultat, och därmed skapa mer riktade och effektiva förbättringsåtgärder.

Skolinspektionen rekommenderar därför huvudmannen att utveckla sina analyser av elevernas studieresultat. Ett sätt att utveckla arbetet är att göra sambandsanalyser där studieresultaten analyseras utifrån fler parametrar. Exempelvis kan resultat från skolenkäter eller rektorers sammanställningar av lektionsobservationer utgöra viktiga underlag. Att ställa olika underlag i uppföljningen mot varandra kan bidra till förklaringar om hur utbildningens genomförande påverkar studieresultaten. En välutvecklad analys omfattar förklaringar till såväl högre som lägre studieresultat.

Huvudmannens kompensatoriska arbete

1 kap. 9 §, 2 kap. 8 § och 4 kap. 7 § skollagen

Skolinspektionen bedömer följande: Huvudmannen har i flera delar vidtagit relevanta kompensatoriska åtgärder, som syftar till att elever med sämre förutsättningar ska nå utbildningens mål så långt som möjligt, men utvecklingsområden finns.

Nedan följer Skolinspektionens motivering till bedömningen utifrån vad som framkommit vid intervjuer med rektorer, representanter för huvudmannen samt inkommen dokumentation och offentlig statistik.

Analys inför beslut om kompensatoriska åtgärder

Huvudmannen har viss kännedom om hur elever med sämre förutsättningar klarar sin skolgång. Inom ramen för analysarbetet har huvudmannen exempelvis identifierat att det finns elever med utländsk bakgrund som är i behov av kompensatoriska åtgärder. Framförallt är det en stor andel elever som inte når de kriterier för bedömning som minst ska uppnås i ämnet svenska som andraspråk. Elevernas bristande språkkunskaper påverkar även måluppfyllelsen i andra ämnen. Huvudmannen har dock inte närmare följt upp hur dessa elever presterar i olika ämnen. Vidare har huvudmannens uppföljningar visat att det finns ett antal elever med problematisk skolfrånvaro, och att frånvaron ökar på högstadiet. För att få en tydligare bild av orsakerna till frånvaron har huvudmannen fattat beslut om en riktlinje gällande frånvaroutredningar på skolenheterna. Det finns också elever som får sin undervisning i särskild

undervisningsgrupp. Huvudmannen har dock inte närmare följt upp hur väl dessa elever klarar sin skolgång. Härutöver har huvudmannen identifierat att pojkar generellt har lägre måluppfyllelse än flickor. Det gäller särskilt pojkar vars föräldrar har låg utbildningsnivå.

Kompensatoriska åtgärder och resursfördelning

Huvudmannen genomför flera kompensatoriska åtgärder samt fördelar resurser utifrån de behov som framkommer av analyserna. För elever med utländsk bakgrund har huvudmannen avsatt resurser för att stärka kvaliteten i arbetet med studiehandledning på modersmål. Huvudmannen har också avsatt resurser för att förbättra samordningen kring nyanlända elever samt organiseringen av förberedelseklass. Förväntad effekt är förbättrade studieresultat samt ökad behörighet till gymnasieskolan. Huvudmannen har också avsatt medel för att möjliggöra extra simundervisning för att en större andel elever med utländsk bakgrund ska uppnå måluppfyllelse i ämnet idrott och hälsa. Vidare bidrar huvudmannen med finansiering av en tjänst i kommunens skolsociala team som arbetar både förebyggande och åtgärdande med skolfrånvaro. Resurser avsätts även för deltagande i Samverkan Barn och Unga (SAMBU) där skola, elevhälsa, socialtjänst och primärvård samverkar i syfte att tidigt upptäcka och samordna vård och stöd till unga med psykisk ohälsa. Båda dessa insatser förväntas bidra till ökad elevnärvaro och förbättrad psykisk hälsa. För elever i behov av anpassad lärmiljö finns en kommunövergripande särskild undervisningsgrupp riktad till elever i årskurserna 1-6. En särskild undervisningsgrupp finns också på högstadiet. För att stärka förutsättningarna för pojkar har huvudmannen riktat extra medel till skolenheterna att gemensamt förfoga över. Huvudmannen förväntar sig att åtgärden ska leda till ökad måluppfyllelse bland pojkar. Härutöver omfördelar huvudmannen resurser inom den centrala elevhälsan utifrån behov som uppstår. Huvudmannen har exempelvis i perioder riktat skolkuratorer och skolpsykolog till skolenheter där det funnits behov av att utveckla trygghetsarbetet. Vidare har huvudmannen en ekonomisk resursfördelning som utgår ifrån socioekonomiska bakgrundsfaktorer. För att bättre kunna möta elevers olika behov och förutsättningar pågår nu en översyn av befintlig resursfördelningsmodell.

Huvudmannen följer inte upp huruvida de kompensatoriska åtgärderna leder till faktiska förbättringar. Den åtgärd som huvudmannen följer upp regelbundet är deltagandet i skolsociala team och SAMBU. Uppföljningen visar att skolnärvaron initialt förbättrades, men att det finns komplexa, pågående elevärenden där det är svårt att se vilka effekter insatserna har. I övrigt saknas uppföljning och utvärdering av de olika kompensatoriska åtgärderna. Huvudmannen saknar exempelvis kännedom om hur de extra medel som tilldelas pojkar och elever med utländsk bakgrund används på olika skolenheter samt hur de kompensatoriska åtgärderna påverkar de identifierade elevgruppernas studieresultat och möjligheter att tillgodogöra sig utbildningen. Huvudmannen följer inte heller upp hur det går för de elever som får sin undervisning i särskild undervisningsgrupp och saknar därmed kännedom om effekterna av den insatsen.

Identifierat utvecklingsområde

I syfte att ytterligare höja verksamhetens kvalitet inom området bedömer Skolinspektionen att ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande del:

- Huvudmannen behöver följa upp de kompensatoriska åtgärderna och utvärdera om de leder till faktiska förbättringar för de elever som insatserna riktas till.

Motiveringen till utvecklingsområdet är att huvudmannen visserligen vidtar olika åtgärder i kompensatoriskt syfte, men att huvudmannen inte följer upp huruvida åtgärderna leder till faktiska förbättringar för berörda elevgrupper. En systematisk uppföljning och utvärdering av de kompensatoriska åtgärderna innebär att huvudmannen bättre kan ta ställning till om insatserna är tillräckliga eller behöver förändras.

Skolinspektionen rekommenderar därför huvudmannen att systematiskt följa upp effekterna av genomförda kompensatoriska åtgärder för att säkerställa att åtgärderna faktiskt bidrar till att elever med sämre förutsättningar får likvärdiga möjligheter att tillgodogöra sig utbildningen. Det är fortsatt viktigt att huvudmannen tydliggör vilka elevgrupper åtgärderna riktas emot samt vad åtgärderna konkret förväntas leda till för

dessa elever, både på kort och på lång sikt. Ett sätt att utvärdera åtgärdernas effekt kan vara att följa elevernas progression över tid.

På Skolinspektionens vägnar

X Cecilia Johansson

Föredragande
Signerat av: Cecilia Johansson

X Tobias Thorén

Beslutsfattare
Signerat av: Tobias Thorén

I handläggningen av ärendet har även utredaren Cecilia Asplid medverkat.

Bilaga 1: Underlag för bedömning planerad kvalitetsgranskning

Vid granskningsbesöket inhämtas information om såväl styrkor som utvecklingsområden inom verksamheten. Värderingarna i detta beslut grundar sig på:

- En gruppintervju med rektorer
- En gruppintervju med förvaltningspersonal
- Två intervjuer med ansvariga politiker.
- Dokumentstudier. Dels de dokument som begärts in från huvudmannen, dels den officiella statistik som finns att tillgå om den aktuella skolan.

Innan beslut har fattats har huvudmannen fått ta del av Skolinspektionens tjänsteanteckning från besöket och därmed fått möjlighet att yttra sig över innehållet.

Som underlag för bedömningarna har Skolinspektionens utredare använt sig av bedömningsunderlag, vilka är utformade i enlighet med forskning och beprövad erfarenhet. Bedömningsunderlagen beskriver de områden som utredarna ska granska. Bedömningsunderlagen är uppdelade i bedömningsområden. Respektive bedömningsområde är sedan nedbrutet till ett antal punkter. Dessa punkter beskriver mer i detalj vad som ska utredas, för att identifiera var huvudmannens styrkor respektive förbättringsområden finns.

Bedömningsområden

För huvudmannen granskas följande delar:

Bedömningsområde 1: I vilken utsträckning det finns en förklarande ansats i huvudmannens analys av studieresultat och resultat avseende trygghet, som kan utgöra underlag för förbättringsåtgärder inom dessa områden.

Bedömningsområde 2: I vilken utsträckning huvudmannen har vidtagit relevanta kompensatoriska åtgärder, som syftar till att elever med sämre förutsättningar ska nå utbildningens mål så långt som möjligt.

Skolinspektionen har i den regelbundna kvalitetsgranskningen valt ut två väl definierade och begränsade granskningsområden i syfte att få en djup förståelse av hur huvudmannen arbetar inom dessa områden inom en

specifikt utvald skolform. De två ovanstående områdena representerar inte hela huvudmannens arbete. Inom huvudmannens ansvar för skolan finns många viktiga områden som tillsammans bildar huvudmannens samlade ansvar för sin verksamhet och det finns därmed andra områden som är betydelsefulla för ett framgångsrikt arbete. Granskningen ger dock en god inblick i med vilken kvalitet huvudmannens arbete sker inom ovanstående områden.

Mer information om kvalitetsgranskningen finns på Skolinspektionens hemsida: www.skolinspektionen.se

Bilaga 2: Bakgrundsuppgifter om huvudmannen

Skolinspektionen besökte huvudmannen den 11 april samt genomförde två digitala intervjuer den 14 och 15 april 2025. Besöket genomfördes av utredarna Cecilia Johansson och Cecilia Asplid samt enhetschef Sofia Lindstrand. Tibro kommun är huvudman för fyra grundskolor. Enligt offentlig statistik för läsåret 2023/24 var cirka 1 100 elever inskrivna vid dessa grundskolor.